

Andreas Schmidt

Towards a typology of word order variation in the Uralic languages

Estonian and Finnish share most of their grammatical properties (Metslang, 2009), and both Estonian (Ehala, 2006) and Finnish (Vilkuna, 1989) are acknowledged as languages with flexible word order. While there is extensive research on word order variability in Finnish, there is only a comparatively small number of systematic studies on this topic in Estonian and other Uralic languages (sans Hungarian).

In this talk, it will be argued that the underlying word order of a language determines the kind of word order variability found within a language. It will be shown that there are several differences in the postverbal word order variability of Estonian and Finnish as predicted by the derivationally underlying order of the VP: the Estonian VP is head-final, whereas the Finnish VP is not. As a result, a part of Vilkuna's (1998, p.178) descriptive classification of Uralic word order types will be shown to correlate with further properties that can be captured in structural terms: the non-rigid SOV type has an underlying OV base order with optional verb-raising (Estonian, Udmurt), whereas the "Western" SVO type has an underlying VO base order (Finnish, North Sámi). Finally, South Sámi exhibits limited word-order variability and patterns with Finnish despite being a surface OV-language.

References:

Ehala, M. (2006). The word order of Estonian. Implications to universal language. *Journal of Universal Language*, 7, 49-89.

Metslang, H. (2009). Estonian grammar between Finnic and SAE. Some comparisons. *Sprachtypologie und Universalienforschung*, 62(1-2), 49-71.

Vilkuna, M. (1989). Free word order in Finnish. Its syntax and discourse functions. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Vilkuna, M. (1998). Word order in European Uralic. In A. Siewierska (Ed.), *Constituent order in the languages of Europe* (pp. 173-234). Berlin/New York: de Gruyter.

Sampsa Holopainen

Taxonomy of Saami languages in handbooks of Finno-Ugric studies
University of Helsinki

The taxonomy of the Uralic languages is always a hot issue, and despite the Saami languages being a well-defined branch, the Uralic linguists who are not working specifically with Saami seem to often have surprisingly outdated views on the place of Saami in the Uralic family. In my presentation I intend to discuss how the taxonomy of the Saami languages is presented in various handbooks and general presentations of the Uralic language family, and try to compare it with the most up-to-date knowledge of the topic.

Anna Buncler

The first Finnish syntax

The first Finnish syntax in Finnish language appeared in 1880. The writer, Eemil Nestor Setälä, was only 16 years old at that time. How was it possible that a pupil managed to publish a syntax coursebook, that was introduced already the same year in his own school? The presentation deals with this phenomenon - the childhood and youth of E. N. Setälä,

the circumstances of creation of the first Finnish syntax in Finnish, and controversies that aroused around it later on. _x000D_

Pierwsza fińska składnia po fińsku

Pierwsza fińska składnia po fińsku ukazała się w 1880 roku. Jej twórca, Eemil Nestor Setälä, miał wówczas zaledwie 16 lat. Jak to możliwe, że młodziutki licealista był w stanie opublikować podręcznik do składni, który jeszcze w tym samym roku zaczął być używany w jego szkole w Hämeenlinna? Moja prezentacja dotyczy tego fenomenu - omówię w niej dzieciństwo i młode lata Setäli, okoliczności powstania pierwszej fińskojęzycznej składni, oraz związane z nią późniejsze kontrowersje.

Ensimmäinen suomen syntaksi suomeksi

Ensimmäinen suomen syntaksi suomen kielellä ilmestyi vuonna 1880. Sen tekijä, Eemil Nestor Setälä, oli silloin vain 16-vuotias. Miten oli mahdollista, että nuori lukiolainen pystyi julkaisemaan oppikirjan, joka otettiin käyttöön vielä siinä samana vuonna hänen omassa koulussaan? Esitykseni kertoo tästä omalaatuisesta ilmiöstä. Käsittelen siinä E. N. Setälän lapsuutta ja nuoruutta, ensimmäisen suomenkielisen oppikirjan ilmestymisen seikkoja, sekä kiistoja, jotka seurasivat sen jälkeen.

Anna Kuznetsova

Education of Finno-Ugric peoples of Russia

Nowadays the position of Russian Finno-Ugric peoples is quite complicated. The number of peoples and native speakers is declining with high pace. As Finno-Ugric peoples of Russia are mainly rural, there is also a problem with the access to quality education. Young people have to move to other cities and regions to obtain higher education.

The results of population census show the increasing number of Russian Finno-Ugric peoples having higher education but the number of native speakers is declining at the same time. One of the reasons is connected with the assimilation processes. Another problem is that only a small number of young people come back to their home regions after getting higher education.

Despite the fact that the number of Russian Finno-Ugric peoples having higher education is increasing, nowadays we can observe a process of declining of education on national languages. The declining of number of places on specialty National Philology at Syktyvkar State University is an example. 36 students were admitted to the university on major "National Philology" in 1990. The number of places rose reaching a peak in 1993. After that the dramatic fall is observed. In 2013 only 8 people became students of National Philology.

Another problem is the quality of education and the access to it. Specialists emphasize the lack of teachers developing courses with the orientation to indigenous culture. Some indigenous villages do not have schools and children have to go to other settlements to attend school; there is also the lack of teachers in these remote areas. Besides, some Finno-Ugrians are nomadic and children visit specially organized schools or move to residential schools where pupils live and study. The issue of these schools quality is open as well.

Thus, despite the increasing of the number of population having higher education there are problems with preserving national languages and cultures and quality of general education among Russian Finno-Ugric peoples.

Сергей Минвалеев

Похоронно-поминальная обрядность карелов-людиков. Проблемы реконструкции

THE FUNERAL AND MEMORIAL RITES OF THE LUDICS. PROBLEMS OF RECONSTRUCTION

Ludics or Ludians (lyydi, lyydiläižed) - one of the ethnic groups of the Karelian people, living on the Onega-Ladoga Isthmus in the north-western part of Prionezhye. On the territory of Karelia, the Ludics are the least studied among the rest of the Karelian ethno-linguistic groups: Livvics (livvi, livgilaized) and Karelians proper (karjalaižet). Meanwhile, their traditional culture is of scientific and practical interest, since this ethnic group turned out to be the most affected one by neighboring the Vepsians and the Russians among the rest of the Karelians.

The choice of funeral-memorial customs as a subject of the research is explained by the fact that it represents the most resistant to changes sphere of traditional culture. But with the reconstruction of the funeral customs of the Ludics there is a number of specific problems. First, the early sources (N. Leskov, G. Kulikovskii) are few and contain only superficial information. Later Finnish sources (P. Virtaranta) are concentrated on one informant from one settlement and do not give a general picture of the Ludian ritualism. With field sources, it doesn't go so easy, too: you need to sample the territory of the traditional residence of the Ludics, because the specificity of their culture in the works of ethnologists and folklorists, as a rule, was not differentiated and was considered within the framework of the South Karelian culture. In addition, the area where the Ludics live is not integral, many settlements have become Russified as early as the beginning of the 20th century, and the Ludians villages themselves do not represent ethnic unity. Therefore, the reconstruction of the traditional funeral-memorial ceremony of the Ludics requires careful approach and attraction of a vast complex of sources.

Merit Müller

On variation in adjective attributes in Inari Saami

Saami keeled erinevad teistest soome-ugri keeltest muuhulgas selle poolest, et nende omadussõnad on lisaks predikatiivi- ehk põhivormile ka eraldi atribuudivorm, mis esineb täiendina nimisõna ees ja tavaliselt ei ühildu peasõnaga. Selle ettekande teemaks on ühe saami keele - Inari saami keele - omadussõnalise täiendi varieerumine. Uurimusmaterjaliks on kogumikus "Aanaarkiela čajttuzeh" ilmunud 12 Inari saami informandi keelenäited, mida Erkki Itkonen on 1950ndatel kogunud.

Inari saami keele omadussõnad jagunevad atribuudivormide alusel NELJA rühma. Mõned omadussõnad esinevad samas vormis nii predikatiivi kui ka atribuudina. Kui omadussõna atribuudivorm on morfoloogiliselt markeeritud, SIIS see kas lõpeb -s-iga, vokaaliga või selles on lühenenud esimese silbi vokaal. Mõnedel omadussõnad on rohkem kui ÜKS võimalik atribuudivorm. Uurimistöös pöörakse eriti tähelepanu omadussõnadele, millel esineb lisaks ootuspärasele morfoloogiliselt markeeritud atribuudivormile ka predikatiivivorm täiendina. Seda nähtust on varasemates uurimustes kirjeldatud kui idamurde omapära (vt. Itkonen 1986: 396, Morottaja 2007: 23).

Ettekandes käsitletakse ka omadussõnaliste täiendite võimalikku ühildumist peasõnaga. Kuigi saami keeltes omadussõnaline täiend üldreeglina ei ühildu peasõnaga, leidub sellele erandeid. Inari saami keeles võivad peasõnaga ühilduda kontraheerunud tüvega omadussõnad ning omadussõna pyeri 'hea'. Analüüsitud materjalist selgub, et ka omadussõnade kesk- ja ülivõrde vormid võivad nimisõnafraasis peasõnaga kongrueeruda. Adjektiivide kongruents täiendtarindis sarnaneb pronoomenite kongruentsile, mis tähendab seda, et mõnikord ühildub täiend peasõnaga ainult osaliselt ehk on omastavas käändes, kui peasõna on mingis teises käändes (nn poolkongruents).

Uurimuses vaadeltakse ka lünkauseid üritades välja selgitada, kumba omadussõna kasutatakse juhul, kui on ära jäänud täiendtarindi peasõna.

Emilia Gieda, UW

Little girl in big boy's body - masculinity in Antti Holma's novel *Järjestäjä*

Что значит быть мужчиной и можно ли им стать? Этот вопрос поднимает Антти Холма в своём дебютном романе *Järjestäjä* («Администратор») (2014). В своём докладе я рассматриваю роман с точки зрения гендера (социального пола) и его последствий. Доклад опирается на материал дипломной работы, защищённой в этом году.

В первой части доклада рассматривается теория формирования гендера. Выделяется два подхода: эссенциализм и социальный конструктивизм. Согласно эссенциалистскому подходу, на гендер влияет биологический пол: определённые модели поведения и черты характера человека могут быть объяснены его биологическим полом. Пол, таким образом, есть нечто неизменное, закреплённое за человеком. Сторонники же теории гендерного конструктивизма считают, что гендер формируется в процессе общения. Основное внимание в докладе уделяется пути становления мужчиной. В западной культуре представления о маскулинности в большинстве случаев связывается с определёнными чертами и качествами, такими как физическая сила, решительность и упорство. Одним из условий маскулинности также считается гетеросексуальность. В этой части рассматриваются два важных для романа явления: чувство стыда и внутренняя гомофобия.

В практической части работы представлены основные темы романа. Главный герой, Тармо, работает в библиотеке в женском коллективе, но решает изменить свою жизнь и попробовать найти себя в мире театра. Вдохновлённый учебником по саморазвитию *Sankarin matkalla* («Путём героя»), он решает стать своим собственным героем. Его цель - стать совершенным, мужественным мужчиной. В ходе анализа рассматриваются отношение главного героя к фемининности и маскулинности и критерии гендерной принадлежности, которые он устанавливает для самого себя. Кроме того, уделяется внимание негативным последствиям гендерных ролей, влияющим на поведение героя.

Ключевые понятия: чувство стыда, внутренняя гомофобия, гендер (социальный пол), становление мужчиной, литература Финляндии

Библиография:

Badinter, Élisabeth 1993: *XY: tożsamość mężczyzny*. Tłum. G. Przewłocki. Warszawa: W.A.B.
Sedgwick, Eve Kosofsky 1990: *Epistemology of the Closet*. Berkeley, Los Angeles: University of California Press.

Чушкина Светлана С.Е. Чушкина, Уфа

Башкирский государственный педагогический университет,

svetaaaafr@gmail.com

Особенности жанров интерактивной художественной литературы

Интерактивная литература создает совершенно новые жанры, формы и смыслы. На сегодняшний день распространенными жанрами являются фанфикшен (фанфики), интерактивные форумные ролевые игры, стихи- «пирожки», визуальные новеллы. Фанфикшен (от англ. fan – поклонник и fiction – художественная литература) представляет собой литературное творчество фанатов, созданное на основе какого-либо кино-, теле-, мультфильма, комикса, компьютерной игры, литературного произведения, использующее его сюжет и персонажей. Данный жанр кибературы ориентирован на узкий круг потребителей, т.к. понять происходящее могут только читатели, знающие сюжет основополагающего произведения. Авторы фанфиков не преследуют коммерческих целей и претендуют на популярность в узком кругу знатоков. Чаще всего фанфики создаются по мотивам произведений массовой культуры, реже классических и национальных произведений.

Другой вид кибературы-форумно-ролевая игра (от англ. ForumRolePlayingGame) является интерактивной литературной игрой, участники которой по очереди выполняют определенные творческие действия на заданную тему. Совокупность всех творческих действий участников в итоге составляет единое (с точки зрения смысловой нагрузки) произведение (например, «Тюдоры», «Россия. XIX век», «Бесконечное Фэнтези», «Отгадай произведение (по произведениям русской классики)», «Рифмоплет»).

Визуальная новелла-жанр компьютерных игр, подвид текстового квеста, в котором зрителю демонстрируется история при помощи вывода на экран текста, статичных (либо анимированных) изображений, а также звукового и/или музыкального сопровождения. Нередко используются и вставки полноценных видеороликов. Степень интерактивности в таких играх обычно низка, и от зрителя лишь изредка требуется сделать определенный выбор, в частности, выбрать вариант ответа в диалоге.

Еще одна разновидность сетературы-это так называемые «пирожки» или «перашки», то есть четверостишия, написанные по строгим правилам: четырехстопный ямб, обязательно 34 слога, отсутствие знаков препинания, отсутствие рифмы, иначе говоря, современный вариант частушек-нескладушек. Но главное, что все же делает эти четверостишия жанром литературы, – это обязательный глубокий и законченный смысл.

Романова Марина, Romanova Marina, Udmurt State University/ Balassi Institute

A magyar nyelvrokonításról

A magyar nyelv háromezer éves múltja tekint vissza. Mostanában azt, hogy a magyar nyelv finnugor nyelv, bizonyított tényként fogadhatjuk el. Vajon eddig miért támadt egyre több vita nemcsak a kutatók között, hanem a hétköznapi emberek között is, akiknek nincs nyelvészeti végzettségük?

A magyar nyelv rokonságát legelőször külföldön kezdték kutatni. A magyar és a vogul-osztják rokonság első följegyzője Aeneas Sylvius Piccolomini volt. A XVII. században fölfedezték a magyarnak a finnel és a lappal való rokonságát. Fogel Márton és Stiernhielm György is foglalkoztak a magyar nyelv rokonságával. Nagyon fontosak voltak a finnugor nyelvészet számára A. Reguly és J. Budenz kutatásai. Nyomukban számos kutató foglalkozott e nyelvtudományi kérdéssel: G. Bereczki, K. Rédei, J. Pusztay, J. Gulya, P. Domokos, K. Sándor és mások is.

Kutatásom során több mint 25 cikket olvastam el a magyar nyelvrokonításról a „Nyelv és tudomány” című weboldalon (www.nyest.hu). A cikkek alatti kommentárok szerint a

történeti nyelvészetrel nem foglalkozó emberek úgy vélik, hogy a magyar nyelv egy kevert nyelv lehetett, másfelől megfogalmazódik az az álláspont is, miszerint a magyar nyelv az uráli, illetve finnugor alapnyelvből származik, de a magyar nép nem a finnugor ősnépből.

Mások számos példát próbálnak adni a török és a magyar nyelvek között rokonság bizonyításához, nem vizsgálva azt, hogy mikor jöttek a magyar nyelvbe ezek a jövevényszavak. Az olvasók gyakran említik együtt a nyelvrokonságot és a genetikai rokonságot, és kérdezik azt, hogy van-e különbség ezek között. Néhányszor olyan véleménnyel is találkozunk, hogy a török népek és a magyar nép között közelebbi genetikai kapcsolat van, mint a magyar és a többi finnugor nyelvet beszélő nép között.

Arra a kérdésre, hogy miért létezik annyi különböző elmélet, azt választ tudjuk adni, hogy mindebben szerepet játszanak: a fantázia, a szépirodalmi termékek, a hétköznapi hiedelmek, a vallási és politikai nézetek. Mindennek alapja, hogy a magyar nyelv önállóvá válása, a rokon nyelvektől való eltávolodása nagyon régen (Kr. e. 1000 körül) történt.

Elena Lastochkina

Язык марийских сакральных текстов.

Марийские языческие молитвы и заговоры составляют отдельный жанр устного народного творчества. Они являются уникальным произведением обрядовой поэзии мари. Сакральные и эзотерические тексты сыграли немаловажную роль в формировании марийского литературного языка. Тексты молитв и заговоров характеризуются богатым репертуаром языковых средств, разнообразием композиционных и стилистических приёмов в их гибком сочетании. Лексический и стилистический аспекты текстов свидетельствуют о богатых возможностях марийского языка, о высокой художественности и глубокой поэтичности этих типов текстов [Иванов, 1975, с. 65-75; Глухова, 1996, Glukhova 1997, Глухова, 1998].

Сакральный текст - наделенная священным статусом знаковая система, заключающая в себе важнейшие религиозные смыслы [Энциклопедический словарь, 2006]. Целью данной работы является раскрытие особенностей языка марийских сакральных текстов (заговоров, молитв) по материалам экспедиций Марийского государственного университета. Синтаксис молитвенных текстов насыщен всевозможными приёмами, например, различные обороты, обращения и др. Сакральные тексты наполнены диалектными словами: куштылгемдыкте «облегчай», лит. куштылемдыкте. Молитвы и заговоры содержат разные средства выразительности речи: эпитеты: ший тўкан тага баран с серебряными рогами, ош Виче белая Вятка и др., повторы: отар гын отар пасака дык пасака.

Литература

1. Глухова Н.Н. Структура и стиль текстов марийских заговоров. - Йошкар-Ола, 1996. 112 с.
2. Glukhova N/ Structure and Style in Mari Charms. - Szombathely, 1997ю 115 р.
3. Глухова Н.Н. Информативность и поэтика марийских языческих молитв. - Йошкар-Ола, 1998. 115 с.
4. Иванов И.Г. О языке одного из жанров марийского фольклора / И.Г. Иванов // Вопросы марийского языка. - Йошкар-Ола, 1975. С. 65-75.

5. Религиоведение / Энциклопедический словарь. -М.: Академический проект, 2006. -1256 с.

Огородникова Анна

Киноиндустрия в молодёжной среде для создания новых финно-угорских фильмов

Реальный интерес молодёжи в создании кинофильма и финно-угорская тема в этих фильмах, технологии, которые необходимы и бюджетны для создания фильма, новые идеи (где и с кем необходимо общаться для поиска новых героев для фильмов), особенности одного народа и его отличительные особенности, которые необходимо подчеркнуть, особенность городов (родины финно-угров).

Eda Pomozi

Eesti kindamustrite keelest

Rodolfo Basile

Aspects of Finnish syntax and morphology

This research focuses on some aspects of Finnish syntax and morphology. After a smattering of basic concepts like case government and verbal aspect, it aims at deepening the analysis of one particular question: what are the different ways of conveying the grammatical object? Some fundamental examples will be given. The verb *etsiä* (to search/ look for) will be analyzed, given its richness in meaning depending from its function in the sentence. Contrasts with other verbs like *löytää* (to find) will be proposed. This research will use comparatism to shed light on some of the most curious features of Finnish, like the third infinite, a characteristic unknown to speakers of most European languages. Some Indo-European languages will be taken into account in contrast with Finnish, but also possible common traits will be explained and discussed. The ultimate purpose of this research is not to give ultimate answers as much as to create new questions, which will be the basis for further research.

Eda Pomozi

Eesti kindamustrite keelest

Lilla Dóra Kövesdi

Alcohol - part of our everyday life? On the consumption of alcohol in the Estonian SSR and in the People's Republic of Hungary between 1970 and 1989

After the Second World War there were many changes in the USSR's alcohol policy. The consumption of alcohol began to grow even in the Estonian SSR and Hungary, and it has had many affects on everyday life. Between 1950 and 1960 strong drinks were expansively and easily available in the Estonian SSR, and after 1960 alcoholism became a severe problem all around Eastern Europe.

Trading alcohol was very profitable. For a quite long time almost nothing was done to prevent the medical and social consequences of alcohol consumption in the USSR. The liberal alcohol policy had serious consequences.

In my presentation I would like to give a brief overview about the alcohol culture of Estonian SSR and in the People's Republic of Hungary in the last twenty years before the fall of the Soviet Union.

Gabriel Provost

The Karelistation of Soviet Karelia during the 1920's and 1930's

Soňa Wojnarová

Kulta- ja hopea-alkuiset paikannimet Suomessa

„Gold“ and „Silver“ in Finnish Place-names

keywords: *place-names, toponymy, gold, silver, colour terms*

Place-names can be seen as a source of linguistic information concerning the language development in the given area. However, they may also contain information on the landscape and environment, people's relationship to the particular place and how the place has been seen and perceived. Thus, toponymy can be considered a truly multidisciplinary field, combining historical, geographical or even psychological approaches to the material.

This paper investigates and compares the Finnish place-names starting with colour terms *kulta* („gold“) and *hopea* („silver“), their distribution and naming motivation. When used as the first, specifying, part of the toponym, they can refer to the colour of the place (e.g. rocks, beaches or vegetation) or to the precious metals (mining history or a hidden treasure). Nevertheless, they can be applied also when referring to the quality: *hopea* is used more about water, mostly springs and their clarity, whereas *kulta* is used more when referring to the beauty of the place. Both colour terms can be also used metaphorically and in some cases even ironically. The analyzed material consists of cca 1,600 place-names collected in the Names Archive (Helsinki).

Kulta- ja Hopea-alkuiset paikannimet Suomessa

avainsanat: *paikannimi, paikannimitutkimus, värinimitys, hopea, kulta*

Paikannimet toimivat kielitieteellisenä lähteenä kertoen kielen kehityksestä tietyllä alueella. Sen lisäksi ne voivat välittää muita tietoja paikanlajista, maisemasta,

ihmisten suhteesta ympäristöönsä ja siitäkin, miten paikka hahmotettiin. Näin paikannimitutkimuksessa voi yhdistää muutamia lähestymistapoja aineistoon, kuten historiallinen, maantieteellinen tai psykologinen.

Esitelmän kohteena on *Kulta*- ja *Hopea*-alkuiset paikannimet Suomessa, niiden levikki ja nimeämisperusteet, eli missä ne esiintyvät, minkälaisia paikkoja ne luonnehtivat ja mistä *Kulta*- ja *Hopea*-alkuiset nimet johtuvat. Vaikkei *kulta* eikä *hopea* kuulu perusväriin, niitä pidetään sekundaariväreinä ja niissä on perusvivahteiden lisäksi juuri hopeasta ja kullasta jalometalleina johtuvia konnotaatioita. Paikannimistössä sanat *kulta* ja *hopea* viittaavat tavallisestiväriin, jotka esiintyvät paikassa (esim. kivien tai kasvien värejä) tai jalometalleihin (kaivostoiminta tai tarina aarteesta). Tutkimuksessa tuli esiin myös se, että *Hopea*-alkuiset paikannimet ovat usein vesistönimiä, jotka kertovat veden laadusta ja kirkkaudesta, kun taas *Kulta*-alkuiset nimet viittaavat paikan kauneuteen. Sekä *hopea*- että *kulta* sanaa voi käyttää myös metaforisesti tai jopa ironisesti. Tutkimus pohjautuu 1 600 paikannimeen (saatavissa Kotuksen Nimiarkistosta, Helsinki).

Juha Kuokkala

Multiple language technology in classifying lexical data: an example from North Saami

ABSTRACT IFUSCO XXXIII, Warszawa 2017

Juha Kuokkala (Helsinki)

Monikieliteknologiset menetelmät sanastodatan luokittelussa: esimerkkinä pohjoissaame

Esitelmässä kuvaan menetelmää laajan pohjoissaamen sanakirja-aineiston sanaluokkakoodaamiseen, jossa käytetään apuna toisaalta sanojen hakumuodon antamia rakenteellisia vihjeitä, toisaalta sanojen suomen- ja englanninkielisten käännösvastineiden muotoa ja morfologisten analyysiohjelmien niille antamia sanaluokkatietoja.

Multiple language technology in classifying lexical data: an example from North Saami

The presentation describes a method of classifying (part-of-speech tagging) an extensive corpus of North Saami lexical material, firstly utilizing structural clues given by the form of

the lemmas, and secondly the form of their Finnish and English dictionary translations and the part-of-speech data assigned to those by morphological analyzers.

Többsz nyelvű nyelvtechnológiai módszerek használata lexikális adatok osztályozásában: egy északi számi példa

Előadásomban egy nagy terjedelmű északi számi szótári adatbázisban alkalmazott, szófaji besorolást meghatározó nyelvtechnológiai alkalmazást mutatok be. A módszerben egyfelől a szavak alapalakjáról kapott szerkezeti információkat használjuk segítségként, másrészt pedig a szavak finn vagy angol nyelven adott fordításainak az alakját, valamint egy morfológiai elemző segítségével az ezekről kapott szófaji információkat.

Bogáta Timár

A debt long overdue: integrating the Finno-Ugric world into Hungarian public sense

Hungarian is unique in many ways among the Finno-Ugric nations. One of these is its indifference about its own ancestry: although by far the most populous of the language group, it isolated from even its nearest relatives approximately 3000 years ago, and the long lost connection resulted in general ignorance, even denial of its Finno-Ugric being. It would be easy to pin the blame on specific groups and campaigners opposing the Finno-Ugric origin for this status quo, but during my conversations and presentations about the matter, it is clear that the problem is not distaste, but complete ignorance. Finno-Ugristics is simply „faceless” for the average Hungarian, regarding both its members and scholars. Language relationship is hard to explain for Hungarians not because of its distance from any other relative. Though it is in fact true, the real issue is it lacking the classic „breakthrough moment” of the discipline, with a face and a voice, and people to look in the eye. This is in sharp contrast with the very much visible leaders and rituals of countermovements. In the world of information overflow, reasoning, in this matter is not the key: we have to understand that news and thrill always trumps truth, and „familiar” people are always more appealing than whom we’ve never seen. My presentation is, however, not about reciting the problems that Hungarian colleagues face. I enlist all the methods and tools that have helped in changing minds and showing integrity, putting more emphasis what more could be done with educating and the help of the world wide web. With my suggestions, I intend to call for a change of attitude in educating Finno-Ugristics.

Dániel Németh

A magyar nép belső elnevezésének történeti-etimológiai vizsgálata

Előadásomban bemutatom a magyar népnév etimológiáit 1796-tól 2014-ig és egyúttal értékelem ezeket az elképzeléseket. Összesen 43 szerző 57 olyan munkáját tekintetem át, amelyben a magyar név etimológiája valamilyen módon megjelenik. Már a korai munkákban is találhatunk kritikai észrevételeket, amelyeket a későbbi kutatók nem ismertek vagy nem fogadtak meg, ezért érdekes nyomon követni a tudományos diskurzusban azt, hogy az újabb hozzászólások mit emeltek ki a korábbi etimológiák erényeként vagy hibájaként és mit adtak tovább. Az áttekintés után bemutatom saját elképzelésemet, amelynek során nemcsak a magyar nyelv történetét vettem figyelembe, hanem többek között társadalom- és vallástörténeti munkákat is. Természetesen mindig észben kell tartani, hogy egyetlen népnévnek etimológiai magyarázata nem adhatja meg az azt viselő népesség őstörténetét, de értékes adalékokkal szolgálhat, ugyanis ha sikerül megtalálni a név kialakulása mögötti szemléletet és nyelvi korszakot, akkor biztosabb kiindulóponton tud indulni a történeti kutatás.

Máté Baksa

Harry Potterin unkarin- ja suomenkielisen käännöksen henkilönnimet

Minun esitelmäni käsittelee yhden kuuluisan nykykirjallisuuden teoksen, Harry Potterin, unkarin- ja suomenkielisen käännöksen henkilönnimiä.

Alkuperäisessä teoksessa on paljon uudissanoja. Se on ymmärrettävää, koska Harry Potterin kirjailija, J. K. Rowling on luonut lumoavan maan, jossa on monia erityisiä asioita. Teoksessa on liian paljon uudissanoja, ja siksi olen valinnut henkilönnimien ryhmän. Olisi mielenkiintoista tutkia niitä alkuperäisestä teoksesta, mutta tässä esitelmässäni tutkin tärkeimpiä ja kiinnostavimpia henkilönnimiä Harry Potter-teoksen unkarin- ja suomenkielisessä käännöksessä, koska unkarin ja suomi ovat suurimpia suomalais-ugrilaisia kieliä.

Mikä vaikuttaa käännöksiin? Miksi kääntää hahmojen nimet joissakin tapauksissa ja miksi ei muissa tapauksissa? Milloin äänneasu on tärkeämpi kuin merkitys? Milloin alkuperäinen muoto on säilynyt? Näihin kysymyksiin etsin vastauksia esitelmässäni.

Alexandra Pukánszky

Sukupuolten välisen tasa-arvon historia ja nykyisyys Unkarissa ja Suomessa

Olenaiset biologiset erot miesten ja naisten välillä ovat ilmeisiä ja kiistämättömiä. Niiden takia naisten ja miesten roolit, tehtävät, sekä mahdollisuudet ja oikeudet olivat erilaisia pitkään (ehkä myös nykyisin). Kuitenkin moderneissa hyvinvointivaltioissa sukupuolten välinen tasa-arvo on erittäin tärkeä, ja näissä valtioissa on paljon erilaisia strategioita, että naisten oikeudet ja mahdollisuudet olisivat samanlaisia kuin miesten.

Esitelmäni ensimmäisessä osassa käsittelen niiden prosessien, joiden päämäärä on sukupuolten välinen tasa-arvo, alkua ja kehitystä viime vuosikymmenien ajan sekä Unkarissa, että Suomessa. Esitelmäni toisessa osassa esittelen sukupuolten välisen tasa-arvon nykyistä tilannetta, ja selostan yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia.

Bence Gonda

Alternativ elmeledek a

Anna Buncler

A few words about the book “No more letters from Poland” (Ei enää kirjeitä Puolasta) by Simo Muir

The book written by Simo Muir, published in 2016, tells story about the Jewish family Blaugrund and their tragic fate during the second world war. The family lived in Poland, but one of it's members - Bernhard - settled in Finland, after he had been wounded during the first world war and taken to hospital in Helsinki where he met his future wife. He left behind his ageing mother and seven siblings. All of them except one younger brother, Percec, were married and had children, or even grandchildren already.

The book starts with the depiction of summer holidays in 1939, when two of Bernhard's teenage daughters visit their grandma and other family members in Poland. The joy of meeting relatives is dimmed by growing acts of antisemitism that can be seen already in the streets, and worrying information about the possibility of war. Shortly after the girls come back to Helsinki, the war breaks out. The Blaugrund family suddenly loses everything that was important and precious to their life - step by step in the horror of war. Out of 27 members only five survive.

The book is based on documents and brief letters that family members managed to send to Finland until 1943, when most of them were already dead. Simo questions the general view that Finnish Jews knew nothing about what was going on in Poland and felt safe in Finland that allied with Nazi Germany. His book breaks the silence about the subject, that prevailed also after the war, and reveals that Holocaust was much closer to Finland than anyone would have thought.

Simo Muir. *Ei enää Kirjeitä Puolasta. Erään juutalaissuvun kohtalonvuodet* ("No more letters from Poland. Fateful years of a Jewish family"). Tammi 2016.

Juho Nikko

Suomi - palindromien kieli

Finnish - the Language of Palindromes, Juho Nikko

Palindromes are words, sentences or groups of sentences that spell out in the same way regardless of whether they are read from the start or from the end, such as *innostunutsonni* (excited bull) or *saippuakauppias* (soap vendor).

The presentation sets to prove that written Finnish lends itself excellently to creating palindromes. The main advantage of Finnish in this regard is the writing system - the fact that one sound usually corresponds to one letter. Finnish has very few letter combinations that cannot be read in reverse order, unlike many other languages (think of Polish -szcz or German -sch). The large amount of inflection makes it easier to fit a desired word in a palindrome.

Finnish palindromes can be divided into categories according to their length. The simplest ones constitute of one word, such as the name *Otto*. These palindromes are rather discovered than created. Slightly more complex are two-word palindromes, which can still be created by turning just one word: *Yleväkävely* (gracious walking). Palindromes of several words leave more space for the creativity of the author. Certain words are more common in Finnish palindromes than others - for example *isi* (daddy) can be used in a multitude of ways: as a noun (daddy), as the past tense (*tärisi*, trembled), or as the conditional mood (*lukisi*, would read).

The characteristics of a good palindrome are a matter of taste. A key question is the amount of limitations one places on palindromes: do they need to be grammatically correct, can dialect words be used, can a word be misspelt? The more limitations there are, the more skill the writing process requires.

The claims made in this presentation are based entirely on the personal experiences of the author, who himself is a passionate palindromist. So far, academic research on the structure of Finnish palindromes has been very limited.

Eveliina Salmela

Otsikkorakenteet tekniseen erikoisalaan liittyvien suomalaisten verkkokeskustelujen viestiketjujen avausviesteissä

Esitelmässä tarkastellaan suomalaisten tekniseen erikoisalaan liittyvien verkkokeskustelujen otsikkojen rakenteita. Otsikkojen luokittelun pohjana on Ralf Vahteran (2009) luokittelu suomen- ja ruotsinkielisten sanomalehtien syntaktis-semanttisista otsikkotyypeistä. Tutkimuksen aineistona on yhteensä 300 lämpöpumppuihin liittyvän viestiketjun avausviestin otsikkoa, jotka on kerätty kahdelta suomalaiselta keskustelupalstalta, Lampupumput.infosta ja Suomi24.fista.

Esitelämä liittyy väitöskirjatutkimukseen, jossa tarkastellaan tekniseen erikoisalaan liittyvän tiedon pyytämistä ja jakamista keskustelupalstoilla. Keskustelupalstat tarjoavat ihmisille jaetun yhteisen tilan, jossa he voivat pyytää ja antaa neuvoja ja vertaistukea sekä ilmaista näkemyksiään, mielipiteitään ja kokemuksiaan. Avausviestin otsikko on keskustelupalstalla tärkeässä roolissa, sillä se on usein ensimmäinen viestin osa, jonka lukija näkee ja jonka perusteella hän tekee päätöksen viestin lukemisesta.

Esitelmän tavoitteena on tarkastella viestiketjujen avausviestien otsikoita niiden syntaktis-semanttisen rakenteen analysoinnin kautta ja saada siten kokonaiskuva siitä, miten avausviestien otsikot rakentuvat. Esitelmässä tarkastellaan myös sitä, millainen yhteys avausviestin funktiolla, ts. tavoitteella on sen otsikon rakenteeseen. Hyödynnän vertailussa avausviestityyppien luokitusta, jonka olen rakentanut tutkimuksen aiemmassa vaiheessa, jossa luokittelun aineiston avausviestit niiden tavoitteen perusteella (Salmela 2013).

Lähteet:

Salmela, Eveliina (2013). Pumpputietoutta etsimässä: avausviestien tavoitteet tekniseen erikoisalaan liittyvissä verkkokeskusteluissa. *Wider Screen*, 2013(2-3).

Vahtera, Ralf (2009). Otsikkorakenteita. Kontrastiivinen tutkimus suomen- ja ruotsinkielisten sanomalehtien syntaktis-semanttisista otsikkotyypeistä. *Acta Wasaensia* 209, Kielitiede 41. Vaasan yliopisto.

Kaisa Vainio

Kansainvälisen kulttuurivaihdon merkitykset Suomen ja Komin tasavallan välillä

SUOMALAIS-UGRILAISILLA JUURILLA - Kansojenvälisen kulttuurivaihdon tavoitteet

Kulttuuriantropologian pro gradu -tutkielmassani käsittelem kahden suomalais-ugrilaisen alueen, suomalaisen Pudasjärven kaupungin ja Venäjän Komin tasavallan kansainvälistä kulttuurivaihtosuhdetta, sen sisältöä ja tavoitteita. Yhteistyön teemana on suomalais-ugrilainen perinne. 14 vuotta jatkunut kulttuurisuhde on lähtenyt liikkeelle lasten taidekasvatuksesta ja laajentunut esiintyjävierailuihin ja hallinnon delegaatiomatkoihin. Erittelen eri toimijaryhmien (virkamiehet, suunnittelijat, opettajat ja oppilaat) käsityksiä ja kokemuksia toiminnan eri sektoreilla jotka ovat perinne, kasvatust ja hallinto.

Tutkimuksen aineisto on kerätty vuonna 2013 asiantuntijahaastatteluina ja osallistuvan havainnoinnin menetelmin Pudasjärvellä kulttuurivierailujen yhteydessä ja Komissa tekemälläni kenttätömatkalla. Tarkastelun aikajänne ulottuu vuosiin 2002-2016, koko tähänastiseen yhteistyöhön. Aineistoa olen analysoinut symbolisen- ja poliittisen

antropologian teoreettisten viitekehysten avulla. Victor Turnerin rituaalien tulkinnan mallia soveltaen olen eritellyt vuorovaikutuksessa välittyvien perinteen symbolien merkityksiä objektiivisella, yksilöllisellä ja piilotetulla (poliittisella) tasolla. Poliittisen antropologian teoreettista viitekehystä olen käyttänyt tulkitsemaan kulttuurivaihdon paikallista ja alueellista merkitystä sekä taustalla vaikuttavia ideologioita.

Symbolein esitetty kulttuuri luo linkin perinteeseen ja sai osallistujat pohtimaan omaa suhdettaan siihen. Kokemukset samankaltaisuudesta herättävät mielikuvia kulttuurisesta yhteydestä. Kasvatuksellisesta näkökulmasta tärkeitä teemoja ovat kohtaaminen ja uuden oppiminen. Kohtaaminen luo positiivisia mielikuvia ja häivyttää ennakkoluuloja. Hallinnon näkökulmasta vastavuoroisuus, luottamus ja jatkuvuus olivat tärkeitä teemoja. Vaihdon etsittiin kehittymiseen tähtäävää oppimista ja yhteistyön laajentamista yhteiskunnan muille osa-alueille.

Komissa kulttuurivaihdon arvo nähtiin osana etnopolitiittisia tavoitteita: identiteettikasvatusta ja alueen brändin luomista. Pudasjärvellä kulttuurivaihto liittyy alueellisen elinvoimaisuuden kehittämiseen. Yhteisiä arvoja ovat kansainvälisyys ja monikulttuurisuus.

Käsittelen lyhyesti myös kulttuurivaihtosuhteen keskeisiä haasteita. Niitä ovat rahoitus ja poliittiset edellytykset. Yhteenvetona voin sanoa, että Pudasjärvi-Komi-suhde on hyvä esimerkki pitkäjänteisestä kulttuurivaihtosuhteesta. Sillä on ollut vaikutuksia yksilöllisellä, paikallisilla ja alueellisella tasolla. Pudasjärvellä yhteistyö kaipaa kuitenkin selkeitä suuntalinjoja ja yhteisesti päätettyjä tavoitteita. Suhteessa on potentiaalia kasvaa, jos löytyy vahvoja alueellisia kumppaneita. Tutkielma voi toimia taustoituksena kulttuurivaihdon, suomalais-ugrilaisen perinnetyön ja Venäjäjyhteistyön näkökulmiin.

Asiasanat::

kulttuurivaihto, kulttuurisuhteet, kansanperinne, suomalais-ugrilaiset kansat, nuoret, symboliikka, kulttuuripolitiikka.

конспект - КайсаВайнио

Финно-угорские корни - цели и задачи международного культурного обмена

Содержание и задачи культурного обмена между городом Пудасъярви в Финляндии и Республикой Коми. В данной магистерской диссертации я рассматриваю цели и задачи международного культурного обмена двух финно-угорских регионов, города Пудасъярви и Республики Коми. В основу обмена положено общее финно-угорское наследие. Понятие “культурные связи” включает в себя обучение детей живописи (с 14 лет), а также увеличивающееся количество визитов как артистов народного творчества, так и представителей управляющих органов. Я попыталась разделить впечатления и опыт различных групп участников по разным видам деятельности: традиции, культура и управление.

Данные для исследования были собраны мной в 2013 году путем интервьюирования и наблюдения за участниками международного обмена между городом Пудасъярви и Республикой Коми. Рассматриваемый мной промежуток времени для данного исследования - с 2002 года по нынешний день. Материал был проанализирован в рамках символической и антрополого-политической теории. Применяя модель Виктора Тернера, я рассмотрела значение наследия для участников международного обмена на объективном, личном и политическом уровнях. С точки зрения теоретических основ политической антропологии, я постаралась показать значение культурного обмена, а также лежащие в его основе идеологии и ценности.

Культура прокладывает путь к традициям и заставляет участников обмена задуматься о своих отношениях с ними.

Нельзя не отметить схожесть культур участников международного обмена. С образовательной точки зрения важными являются столкновение культур и обучение новому, все это создает благоприятные предпосылки для взаимодействия и отказа от стереотипов. С административной точки зрения важными являются взаимность, доверие и преемственность. Постоянно ищутся пути развития обучения и расширения сотрудничества. В

Коми значение культурного обмена является частью образования личности и брендом этого региона. Культурный обмен для Пудасъярви значит развитие региона и бизнеса.

Общими ценностями для всех участников процесса являются интернациональность и многокультурность.

Также я кратко рассмотрела основные трудности культурного обмена, к которым относятся финансирование и политические условия. Подводя итог, можно сказать, что отношения между Пудасъярви и Коми являются отличным примером отношений долгосрочного культурного обмена, оказывающих влияние на индивидуальном, местном и региональном уровнях. С стороны Пудасъярви необходимо более четко направление действий и совместно решение задач. В отношении имеет потенциал для роста,

при наличии сильных региональных партнеров.
Результаты исследования могут быть использованы в качестве контекста для культурного обмена, работы, связанной с финско-угорскими традициями и перспективами сотрудничества с Россией.

гlossарий:

культурный обмен культурные связи, фольклор, финно-угорские народы, молодежь, символика, культурная политика.

Marta Zwolińska

Karolina Wojciechowska, UW

Татьяна Алыбина

Соорганизатор фестиваля

finnougricfilmfond@gmail.com

Фестиваль финно-угорских фильмов ФУФФ

Кинофестиваль ФУФФ (Finno-Ugric Film Festival) мероприятие, сфокусированное на культуру и язык финно-угорских народов. Изначально целью организаторов было сделать кинопоказ, где можно было бы услышать разные финно-угорские языки, особенно - малых народов.

Первый ФУФФ прошёл в южной части Эстонии, в местечке Цийстре в 2014 году. В программу фестиваля, объявленном как «фестиваль игрового и короткометражного кино» были приняты и документальные и этнографические фильмы. Оказалось что игрового кино на языках малых народов практически нет, даже на любительском уровне. Между тем, техника и оборудование сейчас доступна почти каждому.

Хотя выводы, сделанные по итогам одного мероприятия, были несколько преждевременны, необходимо было заняться поиском тех самых фильмов и их авторов - профессионалов и любителей. Так было решено создать некоммерческую организацию Фонд финно-угорских фильмов SUFF (Soome-Ugri Filmi Fond). Кроме фестиваля Фонд начал проводить кинокурсы и ездить в киноэкспедиции в регион уральских (и не только) народов.

Во время наших экспедиций мы показываем фильмы из коллекции нашего фестиваля, а так же ищем будущих участников наших летних лагерей по созданию короткометражных фильмов на родном языке.

К этой осени SUFF провёл 4 своих фестиваля, 3 летних кинолагеря и организовал множество кинопоказов, далеко не только в Эстонии. Главное, за это время Фонд обрёл множество друзей: помощников, участников, партнёров. Именно об этом хочу вам рассказать. И я уверена, что IFUSCO это то место, где собираются наши единомышленники.

Контакты: fuff.ee и страничка в [Facebook.com](https://www.facebook.com)